

Gemeenteraad van de gemeente Landgraaf
Postbus 31000
6370 AA Landgraaf

Bijlage(n)	Uw brief van	Uw kenmerk	Zaaknummer	Documentnummer	Landgraaf,
-		R.M.L. Dykstra		R.26.0025	24 februari 2026

Onderwerp: Energie transitie Landgraaf

Geachte leden van de raad,

Doormiddel van deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de energietransitie van Enexis in de gemeente Landgraaf. De brief gaat in op een viertal punten. 1. Netcongestie, 2. Uitbreiding trafohuisjes, 3. Netbeheerderovereenkomst Kabels en Leidingen (NOK) en 4. De spoorboring Hoofdstraat – Streeperstraat.

1. Netcongestie in Landgraaf

In Nederland neemt de druk op het elektriciteitsnet snel toe. Deze situatie – netcongestie – ontstaat wanneer het net tijdelijk onvoldoende capaciteit heeft om elektriciteit te leveren of terug te nemen. Door de sterke groei van zonnepanelen, warmtepompen, elektrische auto's en elektrificatie in het bedrijfsleven raakt het huidige net steeds vaker overbelast.

Er zijn twee vormen van netcongestie.

Afnamecongestie ontstaat wanneer er te weinig ruimte is om stroom af te nemen; dit leidt tot vertragingen bij nieuwe aansluitingen van bedrijven, woningbouwprojecten en laadinfrastructuur. Opwekvoedingscongestie ontstaat wanneer er te veel gelijktijdige teruglevering is van zonne- of windenergie. Dit kan leiden tot beperkingen voor nieuwe opwekinstallaties en tot het uitschakelen van omvormers bij huishoudens.

Ook in Landgraaf nemen de knelpunten toe. Dit raakt meerdere gemeentelijke opgaven.

- Woningbouwprojecten kunnen worden vertraagd door beperkte aansluitcapaciteit.
- Duurzaamheidsinitiatieven, zoals zonnepanelen en warmtepompen, zijn afhankelijk van beschikbare netruimte.
- Ondernemers die willen uitbreiden of elektrificeren komen vaker op wachtlijsten.
- Inwoners ervaren terugleverproblemen bij zonnepanelen.
- Uitbreiding van (publieke) laadinfrastructuur is niet altijd direct mogelijk.



Netbeheerders werken aan oplossingen, zoals netverzwaring, uitbreiding van transformatorstations, congestiemanagement en tijdelijke beperkingen op nieuwe aansluitingen. Deze maatregelen maken deel uit van landelijke programma's, waaronder het Actieprogramma Netcongestie.

Voor Landgraaf is het belangrijk om vroegtijdig af te stemmen met de netbeheerder, afhankelijkheden bij projecten te betrekken, helder te communiceren richting inwoners en ondernemers en regionaal samen te werken binnen Parkstad Limburg.

Conclusie:

Netcongestie beïnvloedt woningbouw, energietransitie en economische ontwikkeling. Door samenwerking en goede communicatie kan de gemeente de effecten beperken.

2. Uitbreiding trafostations – Aansluiting op netcongestie

De toename van netcongestie in Landgraaf maakt het noodzakelijk om het elektriciteitsnet structureel te versterken. Door de sterke vraag naar stroom neemt de belasting van het laagspanningsnet verder toe. Om deze druk te verlagen en toekomstige aansluitingen te kunnen blijven faciliteren, voert netbeheerder Enexis een grootschalige verzwaring van het laagspanningsnet uit binnen de gemeente Landgraaf. Hiermee moet het netwerk beter bestand worden tegen piekbelasting en storingen die voortkomen uit toenemend energiegebruik en teruglevering.

Landgraaf is de eerste gemeente in Limburg waar deze netverzwaring op grote schaal wordt uitgevoerd. De aanpak is gestart met een pilot in Lauradorp en wordt gefaseerd uitgerold over de gehele gemeente. Een belangrijk onderdeel hiervan is de uitbreiding en plaatsing van nieuwe compactstations (trafo's), die noodzakelijk zijn om het energienet toekomstbestendig te maken en meer transportcapaciteit te creëren. In totaal zullen in Landgraaf 85 nieuwe netstations worden aangelegd. 110 bestaande netstations worden verzwaard en zal er 70 km laagspanningskabel worden verzwaard. In Landgraaf Noord zal nog één Regelstation worden geplaatst.

Uniform proces voor nieuwe stations

Om de uitbreiding zorgvuldig te laten verlopen, is in samenwerking met Enexis een vast proces en stappenplan opgesteld. Enexis selecteert eerst mogelijke locaties voor nieuwe compactstations. Deze worden beoordeeld door de gemeentelijke projectleider en de interne projectgroep, bestaande uit medewerkers van Ruimtelijke Ontwikkeling, Grondzaken en Beheer Openbare Ruimte, samen met de stedenbouwkundige. Hierbij wordt gekeken naar technische haalbaarheid, ruimtelijke inpassing en eventuele samenloop met andere projecten. De gemeente koppelt de beoordeling binnen vier weken terug aan Enexis, inclusief voorwaarden zoals situering, kleurstelling of landschappelijke inpassing.

De benodigde gemeentelijke grond wordt onder voorwaarden aan Enexis verkocht; de grondprijs is vastgelegd in de Grondnota. Conform het Didam-arrest worden de locaties vooraf gepubliceerd in het Gemeenteblad. Na publicatie volgt ondertekening van de koopovereenkomst. Enexis dient de benodigde aanlegvergunning en bodemgegevensaanvraag in, met een doorlooptijd van circa vier weken.

Communicatie richting omgeving

In lijn met de impact van netcongestie op inwoners en bedrijven, wordt veel aandacht besteed aan communicatie. Enexis informeert omwonenden uiterlijk acht weken voor uitvoering via een bewonersbrief, met een reactietermijn van twee weken. Een algemene aankondiging volgt circa twee weken voor start. De gemeente stemt de communicatie af met Enexis en publiceert aanvullende informatie via de gemeentelijke website. Tijdens de uitvoering blijft Enexis – samen met haar aannemer – primair verantwoordelijk voor de omgevingscommunicatie, met ondersteuning van de gemeente.

3. Toelichting Netbeheerderovereenkomst Kabels en Leidingen (NOK)

De gemeente Landgraaf en netbeheerder Enexis hebben een Netbeheerderovereenkomst Kabels en Leidingen (NOK) afgesloten. Deze overeenkomst legt de afspraken vast over de wijze waarop wordt omgegaan met de aanleg, het beheer, het onderhoud en het verleggen van elektriciteits- en gasleidingen in de openbare ruimte.

De NOK heeft als doel om werkzaamheden aan kabels en leidingen beter op elkaar af te stemmen, overlast voor bewoners en weggebruikers te beperken en duidelijkheid te geven over verantwoordelijkheden, procedures en kostenverdeling tussen de gemeente en de netbeheerder. Hiermee wordt een efficiënte en voorspelbare samenwerking geborgd bij zowel geplande werkzaamheden als bij storingen en calamiteiten.

In de overeenkomst zijn onder andere afspraken opgenomen over:

- de afstemming van werkzaamheden bij reconstructies en groot onderhoud aan de openbare ruimte;
- de planning en coördinatie van werkzaamheden aan kabels en leidingen;
- de verantwoordelijkheden van de gemeente en Enexis bij beheer, onderhoud en verleggingen;
- de financiële afwikkeling van kosten bij het verleggen van kabels en leidingen;
- de communicatie richting inwoners en andere belanghebbenden.
- Het stappenplan samenwerking Enexis- gemeente Landgraaf
- Maatwerkafspraken met de gemeente Landgraaf

Door het afsluiten van de NOK ontstaat voor beide partijen een helder en uniform kader waarbinnen werkzaamheden worden uitgevoerd. Dit draagt bij aan een doelmatige uitvoering van projecten, voorkomt discussies achteraf over kosten en verantwoordelijkheden en ondersteunt een zorgvuldige inrichting en instandhouding van de openbare ruimte.

De NOK sluit aan bij landelijke afspraken en wet- en regelgeving rondom netbeheer en kabels en leidingen en vormt daarmee een belangrijke basis voor de toekomstige samenwerking tussen de gemeente Landgraaf en Enexis.

4. Spoorboring Hoofdstraat – Streeperstraat

Tijdens de raadsinformatieavond van 29 januari 2026 is de gemeenteraad geïnformeerd over de omvangrijke opgave waarvoor de gemeente Landgraaf staat in het kader van de energietransitie.

Met deze raadsinformatiebrief wordt de raad nader geïnformeerd over de geplande spoorboring ter hoogte van de Hoofdstraat – Streeperstraat en de bijbehorende gevolgen voor de omgeving.

Aanleiding en achtergrond

Netbeheerder Enexis is in 2025 gestart met de verzwaring van het elektriciteitsnet vanuit het verdeelstation van TenneT, gelegen langs de Euregioweg bij Terwinselen. Inmiddels is het stroomnet verzwaard tot aan het trafostation aan de Joes Jongenstraat.

Vanuit dit trafostation wordt het elektriciteitsnet verder verzwaard richting de overige gebieden binnen de gemeente Landgraaf. Deze verzwaring is noodzakelijk om te kunnen voorzien in de toenemende elektriciteitsvraag als gevolg van onder andere woningbouw, verduurzaming en elektrificatie.

Werkzaamheden

Ten behoeve van de netverzwaring dienen onder het spoor ter hoogte van de Hoofdstraat – Streeperstraat zeven mantelbuizen te worden aangebracht door middel van een spoorboring. Van deze zeven buizen worden er vijf direct benut; twee buizen worden aangelegd als reserve voor mogelijke toekomstige uitbreidingen van het elektriciteitsnet.

Verkeersmaatregelen en bereikbaarheid

De impact van de werkzaamheden is met name merkbaar op het gebied van verkeersmanagement. De Streeperstraat vormt een belangrijke verbinding tussen Schaesberg en Nieuwenhagen.

De verkeersmaatregelen en omleidingen zijn afgestemd met andere lopende en geplande werkzaamheden in en rondom Schaesberg. De omleidingsroutes van Schaesberg naar Nieuwenhagen worden, waar mogelijk, geleid via de Euregioweg.

Alle verkeersmaatregelen worden opgenomen in het landelijke systeem MELVIN. Hulpdiensten en openbaar vervoerder Arriva worden rechtstreeks en tijdig geïnformeerd over de verkeersmaatregelen en omleidingen.

Communicatie

De communicatie richting bewoners en ondernemers vindt plaats via bewonersbrieven en de BouwApp. Daarnaast worden in de directe omgeving van de werkzaamheden banners geplaatst met een QR-code die verwijst naar de projectenpagina van Enexis, waar actuele informatie over de werkzaamheden wordt gedeeld.



www.enexis.nl/landgraaf-schaesberg-boring

Heeft u nog vragen naar aanleiding van deze brief?

Dan kunnen deze aan de griffie verstuurd worden.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Landgraaf,
de secretaris, de burgemeester,

ValidSigned door Hans Rijvers
op 04-03-2026

ValidSigned door Richard de Boer
op 04-03-2026

ir. J.M.C. Rijvers

mr. R. de Boer